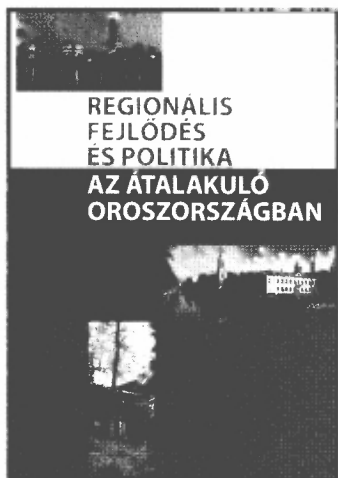

MEGJELENT

Horváth Gyula (szerk.):
Regionális fejlődés és politika az
átalakuló Oroszországban

(MTA Regionális Kutatások
Központja, Pécs, 2008. 466 o.
Régiók Európája, 3. kötet)

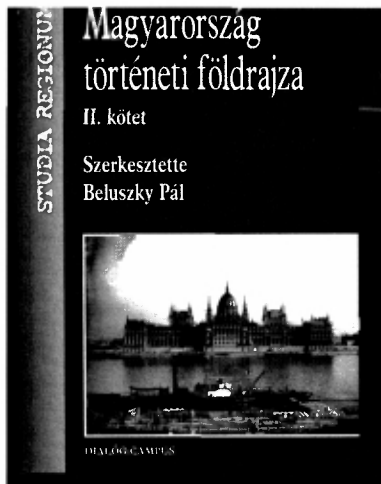
Az MTA Regionális Kutatások Központjának sorozata az európai regionális fejlődés sajátosságait, a regionális rendszerek, a közigazgatás különböző szintjei és a gazdasági ágazatok kölcsönhatásait, a regionális politika és a fejlesztés intézményeit mutatja be.

A sorozat harmadik kötete a világ legnagyobb kiterjedésű országának regionális folyamatait elemzi. Oroszország a Szovjetuniótól térben különlegesen egyenlőtlen gazdasági szerkezetet örökölt. A területi fejlődést befolyásoló tőkeakkumuláció és ipartelepítés a kommunista kormányzás évtizedeiben korlátozott számú régiót érintett. A birodalom széthullását követően a legfejlettebb és a legszegényebb régiók közötti különbségek tovább növekedtek. A kötet a régiók között megmutatkozó területi különbségeket és az azokat befolyásoló tényezőket elemzi, vázolja a markáns regionális problémákat és ismerteti a regionális politika elképzeléseit. A szerzők az orosz regionális tudomány jeles képviselői.

A kötetről megjelent ismertető:

Bassa László: Földrajzi Értesítő, 2008. 3–4.; Enyedi György: Magyar Tudomány, 2009. 3.; Marosi Lajos: Területi Statisztika, 2009. 2.; Marosi Lajos: Élet és Tudomány, 2009. 18. Gyuris Ferenc: Tér és Társadalom, 2009. 1.; Gulyás László: Közép-európai Közlemények, 2009. 1.; Karácsonyi Dávid: Földrajzi Közlemények, 2009. 2.

MEGJELENT

**Beluszky Pál (szerk.):
Magyarország történeti
földrajza – II. kötet**

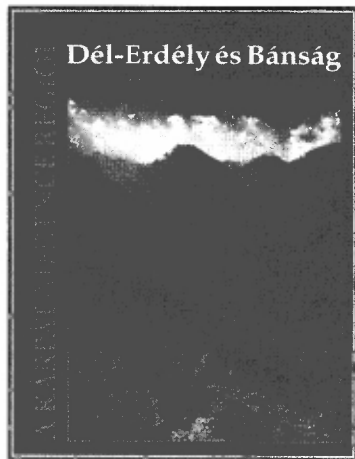
*(Dialóg Campus Kiadó,
Budapest–Pécs, 2008. 436 o.
Studia Geographica Dialóg Campus
Tankönyvek
Területi és Települési kutatások 27.)*

A Kárpát-medence közép-európai sajátosságokkal jellemezhető társadalmá több ízben kísérelte meg a felzárkózást Nyugat-Európához. Reményteljes próbálkozásnak ígérkezett a rendi államberendezkedés és társadalom felszámolása után (1848), a polgári berendezkedés kiépítésével egyidőben végrehajtott modernizáció: a dualizmus korának (1867–1918) végére, a századfordulón – kb. 20 ezer km hosszúságú vasúthálózat kiépítése nyomán – megteremtődött a Kárpát-medence gazdasági egysége, kezdetét vette a modern urbanizáció, Budapest az ország politikai-gazdasági-kulturális fővárosává, modern nagyvárossá vált. Az agrár-konjunktúra hatására a mezőgazdasági termelés is a fejlődés motorjává vált, de a századfordulóra már az ipari kor előőrsei is feltűntek a Kárpát-medencében. Lezajlott a népesedési folyamatok forradalma, kirajzolódtak a modern, integráns Magyarország (Kárpát-medence) körvonalai; e folyamatokat, annak a 20. század elejére kialakult földrajzi vetületét kívánja e könyv bemutatni, abban az állapotában, mielőtt a történelem viharai véget vetettek volna e kísérletnek.

A kötet fő fejezetei:

8. Az ország gazdasága (Gál Zoltán; Beluszky Pál; Majdán János)
9. Magyarország oktatásügye (Nagy Mariann)
10. Magyarország településállománya, településhálózata (Beluszky Pál)
11. A Kárpát-medence országrészeinek (régiónak?) rövid jellemzése (Beluszky Pál)

MEGJELENT

**Horváth Gyula (szerk.):
Dél-Erdély és Bánság**

*(MTA Regionális Kutatások
Központja, Dialóg Campus Kiadó,
Pécs–Budapest, 2009. 582 o.
A Kárpát-medence régiói, 9. kötet.)*

A Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központjának sorozata a Kárpát-medence régióinak évezred eleji helyzetét, térbeli folyamatait elemzi.

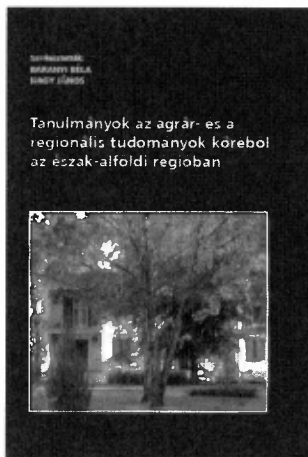
A Kárpát-medence gazdasági tereinek fejlődésében az 1990-es évtizedben lezajlott politikai változások és gazdasági átalakulások ellentmondásos folyamatokat váltottak ki.

Az európai uniós tagság távlatos eredménye a Kárpát-medence évszázadok során formálódott integrációs kapcsolatainak modern formában történő újjászerveződése lehet. A térség geopolitikai helyzete, az integrációra való érettség változatos formái miatt természetesen a kívánatos állapot elérése hosszú évtizedekre ad feladatokat politikusnak, kutatónak, gazdasági szakembernek egyaránt. A sorozat ehhez a szoros szellemi együttműködéshez kíván segítséget nyújtani.

E kötet két – hét megye alkotta – nagytérséget mutat be. Az egyik az Arad, Temes, Krassó-Szörény és Hunyad megyéket magában foglaló kétmillió népsűrű Nyugat régió. Ez a térség a történelmi Bánság romániai részeit és a Partium déli területeit fogja át. A másik térség – amelyet kötetünkben Dél-Erdélynek nevezünk – a Közép régió eddig nem vizsgált Fehér, Szeben és Brassó megyéjét öleli fel. E térségben 1,4 millió lakos él.

A kötet szerzői a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézet és a Sapientia Magyar Tudományegyetem kutatói.

MEGJELENT

**Baranyi Béla – Nagy János (szerk.):
Tanulmányok az agrár- és a
regionális tudományok köréből az
Észak-alföldi régióban**

*(MTA RKK – DE AMTC,
Debrecen, 2009. 369 o.)*

A magyar tudományosság két jelentős intézménye között ápolt kapcsolatok eredményeként újabb közérdeklődésre számot tartó könyv látott napvilágot a közelmúltban. A kereteit tekintve 25 éve alakult, az országban hálózati jelleggel tevékenykedő MTA Regionális Kutatások Központja (MTA RKK) és a debreceni gazdasági és agrár-felsőoktatásban 140 éves múltra visszatekintő Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma (DE AMTC) ugyanis a regionális (területi), valamint az agrár- és vidékfejlesztési jellegű tudományos és oktatási kapcsolatok megalapozása és elmélyítése céljából 2001-ben együttműködési megállapodást kötött. A modern regionalizáció és regionalizmus, valamint a terület-, az agrár- és vidékfejlesztés kérdéseit vizsgáló akadémiai és debreceni felsőoktatási intézmény között azóta kiteljesedett együttműködés eredménye a Baranyi Béla és Nagy János professzorok szerkesztésében közreadott tanulmánykötet is.

A közös kiadásban immár negyedik alkalommal megjelent, ezúttal a jubileumi alkalmakhoz is kapcsolódó legújabb könyv tanulmányai a régiófejlesztés helyzetét, lehetőségeit és irányait elemzik az agrár és a regionális (területi) tudományok szemszögéből, jellemzően kistérségi megközelítésben az ország második legnagyobb agrár- és vidékfejlesztési szempontból erőteljesen érintett régiójában, az Észak-Alföldön. A tanulmánykötet fontos sajátossága továbbá, hogy a DE AMTC Földhasznosítási, Műszaki és Területfejlesztési Intézetéhez és az MTA RKK Debreceni Osztályához, valamint a Kerpely Kálmán Doktori Iskola tudományos műhelyéhez szorosan kötődő tapasztalt kutatók és oktatók tanulmányai mellett a fiatalabb szakemberek – köztük tehetséges PhD hallgatók – számára is lehetőséget biztosít az új kutatási eredmények publikálására. A népes szerzőgárda munkájának köszönhetően született tartalmas és igényes megjelenésű könyv jó szívvel ajánlható a regionális tudományok, valamint az agrárgazdaság és vidékfejlesztés kérdései iránt érdeklődők szélesebb köre figyelmébe.

MEGJELENT

**Hardi Tamás–Hajdú Zoltán–
Mezei István:**
**Határok és városok a Kárpát-
medencében**

*(MTA Regionális Kutatások Központja,
Győr–Pécs, 2009. 374 o.)*

Egyre többször halljuk, hogy államhatáraink „légiessé” válnak, egyre kisebb akadályt jelentenek annak, aki át szeretné lépni őket. A Kárpát-medencében ennek a folyamatnak különleges jelentőséget ad, hogy a 20. században keletkezett, s többször módosult határaink egy korábban egységes politikai alakulat, a történelmi Magyarország térbeli rendszereit darabolták fel. Kérdés, hogy a határok elválasztó szerepének csökkenésével hogyan alakulnak újra és át ezek a hosszú időn át elválasztott térbeli struktúrák? Könyvünk a városállomány átalakulását vizsgálja a Kárpát-medencében a 20. században keletkezett államhatárok és állami terek szempontjából. Elméletben tisztázza a határnak, mint térbeli jelenségnek a szerepét a földrajzi tér alakításában, valamint a határ, a határváltozások hatását a városokra és a városhálózatra. Bemutatjuk a városállomány, a vonzáskörzetek átalakulását a Kárpát-medencében, az egyes szomszédos államokban és térségekben, különös tekintettel a határok mellé került városok eseteire. Elemezzük, hogyan hatott a határok meghúzása, az új államok közigazgatási és területfejlesztő politikája a városállomány fejlődésére, s milyen új lehetőségeket és nehézségeket teremt városaink és a bennük élők számára egyes határszakaszaink „kinyílása”, illetve mások elválasztó szerepének erősödése.

A könyv beszerezhető: MTA RKK NYUTI 9022 Győr, Liszt F. u. 10.
e-mail: hardit@rkk.hu

Fő fejezetek:

Az államhatár mint térbeli jelenség (Hardi Tamás)

Városhálózat, vonzáskörzet és a határ (Hardi Tamás)

Az államok, a szomszédsági környezet és a fővárosok átalakulása a Kárpát-medencében a modernizáció időszakában (Hajdú Zoltán)

Városok és a közigazgatási terület-szervezés a Kárpát-medencében az I. világháború utáni időszaktól az Európai Unióig (Hajdú Zoltán)

Határváltozások és a határ menti városok a Kárpát-medencében a 20. században (Hardi Tamás)

A városok átalakulása (Hardi Tamás)

Szlovákia határ menti városai (Mezei István)

Városok Kárpátalján (Mezei István)

Városok a magyar–román határ mentén (Mezei István)

A vajdasági városok szerepe a szerb–magyar és a szerb–román határ menti kapcsolatok erősítésében (kiépítésében) (Nagy Imre–Kugler József)

Államhatár-változások és városfejlődés a mai magyar–horvát és a magyar–szlovén határ térségében (Hajdú Zoltán)

Határon átnyúló ingázás, munkavállalás egy magyar–osztrák és szlovák–magyar példán keresztül (Hardi Tamás)

Határ menti városaink helyzete a 21. század elején (Hardi Tamás)